

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 2nd Semester Examination, 2023

CC4-SANSKRIT (204)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

1. अधोलिखितयोः विभागयोः कस्यचिदेकस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम् — 12×1 = 12
क-विभागः
चतूर्णां सूत्राणां व्याख्या कार्या —
तव्यत्तव्यानीयरः, कालसमयवेलासु तुमुन्, ष्वल्तृचौ, शास इदङ्हलोः, मृजेवृद्धिः, गर्गादिभ्यो यञ्
ख-विभागः
सूत्रचतुष्टं व्याख्येयम् —
स्त्रीभ्यो ढक्, केशाद्भोऽन्यतरस्याम्, कर्मण्यण्, अचो यत्, किति च, शिवादिभ्योऽण्
2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च ससूत्रं पदसाधनं कार्यम् (द्वयोः विभागयोः)। 6×2 = 12
क-विभागः — कर्ता, वैनतेयः
ख-विभागः — भिन्नः, आश्वपतम्
ग-विभागः — स्तुत्यः, पक्वः
3. संस्कृत भाषया देवनागरीलिप्या च परिणतरूपं लेख्यम् (द्वयोः विभागयोः)। 3×2 = 6
क-विभागः — आ - दा + ल्यप्, पण्डित + ख, पा + तुमुन्
ख-विभागः — लभ् + यत्, शुष् + क, स्तु + क्तिन्
ग-विभागः — धृ + यत्, कृ + क्तवत्, युष्मद् + छ
4. एकस्योत्तरं देयम् — 12×1 = 12
(क) 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्'- उक्तिमिमां व्याख्यात ।
(ख) पाठ्यांशानुसारं विश्रुतस्य कीर्तिम् आलोचयत ।

5. अधोलिखितेषु द्वयोः वङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा अनुवादः कार्यः । 6×2 = 12
- (क) अथ सोऽप्याचक्षे-“देव! मयापि परिभ्रमता विन्ध्याटव्यां कोऽपि कुमारः क्षुधा तृषा च क्लिश्यन्नक्लेशार्हः क्वचित्कूपाभ्याशेऽष्टवर्षदेशीयो दृष्टः ।” स च त्रासगदगदमगदत् —“महाभागः क्लिष्टस्य मे क्रियतामार्य साहाय्यकम् । अस्य मे प्राणापहारिणीं पिपासां प्रतिकर्तुमुदकमुदञ्चन्निहकूपे कोऽपि निष्कलो ममैकशरणभूतः पतितः । तमलमस्मि नाहमुद्धर्तुम्” इति ।
- (ख) स पुनरिमान् प्रत्याह—‘कोऽसौ मार्गः’ इति । पुनरिमे ब्रुवते—‘ननु चतस्रो राजविद्यास्त्रयीवार्तान्वीक्षिकी—दण्डनीतिरिति तासु तिस्रो वार्तान्वेक्षिक्यो महत्यो मन्दफलाश्च, तास्तावदासताम् । अधीष्व तावद् दण्डनीतिम् ।’
- (ग) आलोकयतु तावत् कल्याणाभिनिवेशी लक्ष्मीमेव प्रथमम् । इयं हि सुभटखड्गमण्डलोत्पलवनविभ्रम-भ्रमरी लक्ष्मीः क्षीरसागरात् पारिजातपल्लवेभ्यो रागमिन्दुशकलादेकन्तवक्रतामुच्चैः श्रवसश्चञ्चलतां कालकूटात् मोहनशक्तिं मदिराया मदं कौस्तुभमणेरतिनैष्ठुर्यमित्येतानि सहवासपरिचय-वशाद्विरहविनोदचिह्नानि गृहीत्वैवोद्गता ।
6. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च संक्षिप्तमुत्तरं देयम् (द्वयोः) 3×2 = 6
- (क) शुकनासः कः? सः कमुपदेशं प्रदत्तवान् ?
- (ख) ‘कादम्बरी’ इति शब्दस्य कोऽर्थः? कादम्बरी का आसीत् ?
- (ग) वसुन्धरायाः पितरौ कौ ? सा कस्य देशस्य राजकन्या ?
- (घ) कति राजविद्याः? तासां नामानि लेखनीयानि ।

—x—